

NAUJAUSI ĮSIGALIOJĘ TEISĖS AKTAI

Dėl importuojamų akcizais apmokestinamų prekių gabenimo

Nuo 2023 m. spalio 1 d. įsigaliojo [Importuojamų akcizais apmokestinamų prekių gabenimo, kad neatsirastų prievolės mokėti importo akcizus, tvarkos aprašas.](#)

Apraše detalizuota, kokia tvarka turi būti gabenamos Lietuvoje importuotos akcizais apmokestinamos prekės, kad už jas neatsirastų prievolė mokėti akcizus. Taip pat, nustatyta, kaip yra patvirtinamas Lietuvoje importuojamų prekių, kurioms yra įforminta išleidimo į laisvą apyvartą procedūra, gavimas Lietuvos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje arba sandėlio savininko, gaunančio tokias prekes, nurodytoje tiesioginio pristatymo vietoje, esančioje Lietuvoje.

Dėl akcizų ir PVM lengvatų taikymo

Pakeistas ir nuo 2023 m. rugsėjo 30 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. rugsėjo 27 d. nutarimas Nr. 754 „[Dėl Akcizų lengvatų taikymo, energinių produktų žymėjimo bei laivų ir orlaivių atsargų tiekimo taikant 0 procentų pridėtinės vertės mokesčio \(toliau – PVM\) tarifą tvarkos aprašo patvirtinimo](#)“ pakeitimo, išdėstant konkrečius energinius produktus (pagal 2023 m. redakcijos kombinuotosios nomenklatūros kodus), kuriems taikytinos atitinkamos akcizų ir PVM lengvatos.

Dėl draudimo techninių atidėjinių aprašo patvirtinimo pakeitimo

Pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija [Lietuvos Respublikos finansų ministro 2023 m. rugsėjo 29 d. įsakymas Nr. 1K-334 „Dėl Draudimo techninių atidėjinių aprašo patvirtinimo“](#), kuriame numatoma, kad apmokestinamieji vienetai, apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną, iš pajamų gali atskaityti šiuos draudimo techninius atidėjinius:

- patirtų žalų įsipareigojimą;
- likusios draudimo apsaugos įsipareigojimą;
- investicinių sutarčių įsipareigojimą;
- profesinių pensijų kaupimo techninį atidėjimą.

Įsakymas įsigaliojo nuo 2023 m. rugsėjo 30 d., o jo nuostatos taikomos apskaičiuojant 2023 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną.

TEISĖS AKTŲ PROJEKTAI

Dėl pelno mokesčio įstatymo pakeitimo

Paskelbtas [Pelno mokesčio įstatymo 17\(2\) ir 46\(1\) straipsnių pakeitimo projektas](#), kuriuo siūloma filmų gaminimo lengvatos bei investicinio projekto lengvatos taikymą pratęsti iki 2028 m. (imtinai).

Siūloma įsigaliojimo data – nuo 2024 m. sausio 1 d.

Dėl gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo

Paskelbtas [Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 ir 17 straipsnių pakeitimo projektas](#), kurio tikslas – įtraukti galimą vienkartinę pensijų sąskaitoje sukaupto pensijų turto dalies išmoką į neapmokestinamas pajamas analogiškais sąlygomis kaip išmokos iš pensijų fondų pagal Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą.

Siūloma įsigaliojimo data – nuo 2024 m. liepos 1 d.

Dėl ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo

➤ Paskelbtas [Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 16 ir 22 straipsnių pakeitimo projektas](#), kuriuo siūloma papildyti baigtinį atvejų, kai asmuo laikomas tapusiu neapdraustu asmeniu, sąrašą nurodant, kad tapusiu neapdraustu asmeniu taip pat laikomi atvejai, kai Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 str. 2 dalies antrajame sakinyje nurodyti asmenys (individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų tikrieji nariai) sustabdo veiklą ir apie tai informuoja mokesčių administratorių centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka arba įgyja likviduojamo ar bankrutuojančio asmens statusą.

Kaip nurodoma projekto aiškinamajame rašte, pritarus šiam siūlymui, kuriuo būtų papildomas draustumo išimčių sąrašas, minėtieji savarankiškai dirbantys asmenys nevykdantys veiklos (pvz., kai mažosios bendrijos veikla laikinai nevykdoma arba kai įgyjamas likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės ar bendrijos statusas) taip pat turėtų teisę gauti motinystės ir vaiko priežiūros išmoką,

Siūloma įsigaliojimo data – kita diena po oficialaus įstatymo paskelbimo Teisės aktų registre.

➤ Paskelbtas [Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo projektas](#) susijęs su kartu teikiama Lietuvos Respublikos darbo kodekso 134 straipsnio nuostatų pakeitimais, kuriais siūloma numatyti, kad atostogos vaikui prižiūrėti būtų suteiktos ir seneliams arba vaiko tėvų globėjams, kurie taip pat turėtų teisę gauti vaiko priežiūros išmoką.

Siūloma įsigaliojimo data – nuo 2024 m. sausio 1 d.

Dėl sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo

[Paskelbtas Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 91, 10, 12, 121, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 31 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 13, 15, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas](#), kuriuo siekiama užtikrinti Sveikatos draudimo įstatymo nuostatų galiojimo tęstinumą bei suderinti skirtingų Sveikatos draudimo įstatymo straipsnių nuostatas.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad numatomi **techninio pobūdžio pakeitimai**. Šių pakeitimų esmė – (i) įteisintas paciento priemokų už kompensuojamuosius vaistus dengimas valstybės biudžeto lėšomis visiems asmenims, kurie per kalendorinius metus įsigydami kompensuojamuosius vaistus, išleidžia didesnę negu trijų vidutinių metinių priemokų dydžių sumą, tačiau Sveikatos draudimo įstatymo 15 str. 1 d. 3 punkto e papunktyje techniškai nepatikslintas priemokos dengimo šaltinis; (ii) patikslinti Sveikatos draudimo įstatymo 15 straipsniu keičiamo Sveikatos draudimo įstatymo 21 str. 1 d. 2 punktą, nurodant, kad specialiosios medicininės paskirties maisto produktų išlaidos taip pat įeina į Privalomo sveikatos draudimo fondo (toliau – **PSDF**) biudžeto išlaidas; (iii) papildyti 16 straipsniu keičiamo Sveikatos draudimo įstatymo 22 str. 1 d. 4 punktą, nurodant, jog Lietuvos Respublikos Seimo skiriami papildomi valstybės biudžeto asignavimai taip pat yra PSDF biudžeto rezervo sudarymo šaltinis; (iv) patikslinti 17 straipsniu keičiamo Sveikatos draudimo įstatymo 23 str. 2 d. 3 punktą, nurodant, kad PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšos gali būti naudojamos Sveikatos draudimo įstatymo II skyriuje nurodytai PSDF biudžeto lėšomis kompensuojamai sveikatos priežiūrai apmokėti (o ne tik paslaugoms).

Siūloma įsigaliojimo data – nuo 2024 m. sausio 1 d.

PASKELBTI MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ KOMENTARŲ PAKEITIMAI

Pakeistas [Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 str. 1 dalies 5 ir 37 punkto komentaras](#), papildant pavyzdžiais, susijusiais su savivaldybių bei valstybės įmonių mokamomis išmokomis bei prizais.

PASKELBTI MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ KOMENTARŲ PROJEKTAI

Dėl Pelno mokesčio įstatymo (PMĮ) komentaro pakeitimo projekto

Atsižvelgiant į pakeistą ir nauja redakcija išdėstyta Finansų ministro įsakymą dėl draudimo techninių atidėjinių aprašo patvirtinimo pakeitimo, VMI konsultacijoms su visuomene pateikė [Pelno mokesčio įstatymo 27 straipsnio 3 dalies apibendrinto paaiškinimo \(komentarų\) projektą](#), kuriame įtraukti atitinkami papildymai:

- 3 punkte: Apskaičiuojant 2023 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną, iš pajamų gali būti atskaitomi nauja redakcija išdėstyta Finansų ministro įsakyme 2023 m. rugsėjo 29 d. Nr. 1K-334 „Dėl draudimo techninių atidėjinių aprašo patvirtinimo“ pakeitimo nurodyti draudimo techniniai atidėjiniai“;
- 4 punkte: Apmokestinamieji vienetai, išskyrus 5 punkte nurodytas gyvybės draudimo įmones, pirmą kartą pritaikę 17-ąjį tarptautinį finansinės atskaitomybės standartą (TFAS) „Draudimo sutartys“ ir atlikę draudimo techninių atidėjinių, nurodytų minėtame finansų ministro įsakyme, koregavimą pagal standarto reikalavimus, apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną, koregavimo sumas priskiria to mokesčio laikotarpiui, kurį pirmą kartą atliko atidėjinių koregavimą, ribojamų dydžių leidžiamais atskaitymams;
- 5 punkte: Gyvybės draudimo įmonės, pirmą kartą pritaikiusios 17 TFAS ir atlikusios gyvybės draudimo sutarčių, nurodytų PMĮ 12 str. 16 punkte, t. y. gyvybės draudimo sutarčių, kurių terminas ne trumpesnis kaip 10 metų arba jei draudimo išmoka išmokama apdraustajam sulaukus pensinio amžiaus pagal Profesinių pensijų kaupimo įstatymo nuostatas, techninių atidėjinių, nurodytų Draudimo techninių atidėjinių apraše ir, kurie, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, nebuvo atskaityti iš pajamų, koregavimą pagal standarto reikalavimus, apskaičiuodamos apmokestinamąjį pelną, koregavimo sumų nepriskiria apmokestinamosioms pajamoms.

Pastabų / pasiūlymų šiam komentaro projektui laukiama iki 2023 m. spalio 9 d.

KITOS MOKESČIŲ NAUJIENOS

Mokestinių ginčų komisija: Kada verslas gali susigrąžinti klaidingai apskaičiuotą mokesťį?

Mokestinių ginčų komisija savo tinklalapyje pristato [Europos Sąjungos Teisingumo Teismo \(ESTT\) 2023-09-07 sprendimą C 453/22](#), kuriame buvo išaiškinta, kaip prekių pirkėjui susigrąžinti PVM, kai prekių pardavėjas už tas prekes apskaičiuoja didesnę nei priklauso PVM ir, pirkėjui paprašius, atsisako jį gražinti. Nagrinėtoje byloje pirkėjas atsisakė patikslinti PVM sąskaitą faktūrą, remdamasis senaties terminu civilinėje byloje. ESTT padarė išvadą, jog šiomis aplinkybėmis, jeigu pirkėjui neįmanoma arba pernelyg sudėtinga susigrąžinti iš tiekėjų jiems nepagrįstai sumokėtą per didelį PVM, šis pirkėjas, jei nesukčiavo, nepiktnaudžiavo ir nebuvo aplaidus, turi teisę pateikti prašymą gražinti PVM tiesiogiai mokesčių administratoriui.

Dėl VMI informacinio pranešimo, susijusio su privačiais poreikiais bei darbstogomis

VMI [informaciniame pranešime](#) nurodoma, kad privačių poreikių tenkinimo įmonės lėšomis atvejais vis dar išlieka VMI tyrimų akiratyje. Viena iš tiriamų sričių yra verslo kelionės bei itin paskutiniaisiais metais išpopuliarėjusios vadinamosios **darbstogos** (angl. *workation*). VMI skiria didesnę dėmesį darbstogoms, kai visa komanda išvyksta dirbti į populiarią atostogų šalį ar kitą vietą. Pasak VMI atstovo, svarbu atkreipti dėmesį, kad **toks darbas užsienyje nėra laikomas komandiruote** – jis prilyginamas nuotoliniam darbui, o pagrindiniu kelionės tikslu turi išlikti darbinių funkcijų atlikimas. Darbstogų metu išmokėti dienpinigiai turi būti apmokestinami kaip darbo užmokestis, o kitos su kelione susijusios išlaidos turės būti laikomos bei apmokestinamos kaip dovanos arba pajamos natūra.

Dėl i.EKA posistemyje gautų duomenų

VMI [informaciniame pranešime](#) nurodoma, kad išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemyje i.EKA gauti pirmi kasos aparato su virtualia fiskalizacija kvito duomenys.

Dėl SODROS išmokų ribų pasikeitimų

SODROS [informaciniame pranešime](#) pažymima, jog nuo spalio mėn. perskaičiuotos vadinamosios „Sodros“ išmokų „grindys“ ir „lubos“ – patys mažiausi ir patys didžiausi galimi išmokų dydžiai, pvz. maksimali mėnesio ligos išmoka asmens ligos ar traumos atveju bus 2467,26 EUR – šis dydis palyginti su praeitu ketvirčiu išaugs beveik 50 EUR. Dienos maksimali išmoka padidės 3 EUR – nuo 115 iki 118 EUR.

Šie pokyčiai aktualūs ne visiems išmokų gavėjams – tik tiems, kuriems išmokos, apskaičiuotos pagal jų draudžiamąsias pajamas, nesiekia minimalaus arba viršija maksimalų dydį. Kadangi išmokų dydžiai susieti su vidutiniu darbo užmokesčiu šalyje (toliau – **VDU**), kuris kiekvieną ketvirtį keičiasi, todėl yra perskaičiuojami minimalūs bei maksimalūs išmokų dydžiai. Ketvirtojo ketvirčio išmokos bus apskaičiuojamos taikant VDU dydį, lygų 1987,80 EUR.

Dėl ligos išmokų vaiko slaugymui: ką svarbu žinoti darželinukų ir moksleivių tėvams?

SODROS [informaciniame pranešime](#) primena, kam priklauso ligos išmoka už vaiko slaugymą, kaip ją gauti, kaip ligos išmoka apskaičiuojama, per kiek laiko išmokama ir t.t.

Dėl leidinio „Gyventojų pajamų mokesčio lengvata mokantiems gyvybės draudimo įmokas“ atnaujinimo

Atnaujintas ir [VMI puslapyje paskelbtas](#) leidinys apie GPM lengvatas, taikomas mokantiems gyvybės draudimo įmokas.

Dėl Pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo taikymo

[Muitinės departamentas pateikia informaciją](#) importuotojams dėl ES Pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (angl. *The Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM*), skirto mažinti anglies dioksido nutekėjimą taikymo. Mechanizmas bus taikomas, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos 2023 m. gegužės 10 d. reglamentu (ES) 2023/956, jo priede išvardytoms prekėms, tiek fizinių, tiek juridinių asmenų importuojamoms į ES iš trečiųjų šalių:

- Cementui;
- Elektros energijai;
- Trašoms;
- Geležiai ir plienui;
- Aliuminiui;
- Cheminėms medžiagoms (vandeniliui ir anglies dioksidui).

Šių prekių importuotojams numatoma pareiga pereinamuoju laikotarpiu (2023 m. spalio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d.) teikti ketvirtines ataskaitas Europos Komisijai apie nurodytų prekių importą.

Visa apimtimi mechanizmo taikymas įsigalios nuo 2026 metų.